

CHƯƠNG IV

CANH TRANH VÀ ĐỘC QUYỀN TRONG NỀN KTTT

Luật kinh tế quyền

Khái quát chung

Chủ nghĩa tư bản

Giới do cạnh tranh
↓ (Chủ nghĩa tư bản)

I. Chủ nghĩa tư bản độc quyền

II. Chủ nghĩa tư bản độc quyền nhà nước

III. Những biểu hiện mới của CNTB trong giai đoạn hiện nay

IV. Những thành tựu, hạn chế và xu hướng vận động của CNTB

I. Chủ nghĩa tư bản độc quyền

1. Nguyên nhân hình thành TBĐQ

Do sự phát triển của LLSX
cùng với công nghệ KHKT

Do cạnh tranh tự do

→ Gây gãi → Bao doanh nghiệp phải bị nuốt chửng

Do khủng hoảng kinh tế

→ Doanh nghiệp như phôi trứng → Bị các doanh nghiệp lớn nuốt chửng

~~Do các xí nghiệp, công ty
cạnh tranh với nhau khó
phân thắng bại~~

→ Xuất hiện
máy móc
→ Sản phẩm ngày
càng lớn

Độc quyền
→ Thao túng
thị trường
→ Muốn giữ một hàng
hoá → Gây do
quyền kinh tế
cái

**CNTB
độc quyền
xuất hiện**

? Semi độc quyền
thuận lợi
cạnh tranh với nhau
gây gãi hơn

* Độc quyền nhà nước và nguyên nhân hình thành ĐQNN:

- K/n: Đỉnh đầu trong quốc gia
- Ở VN, độc quyền về năng lượng.

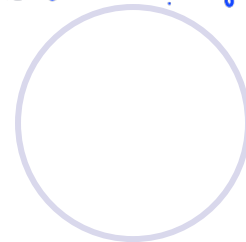
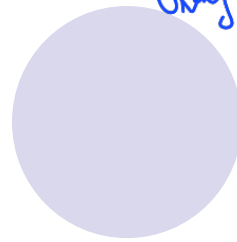
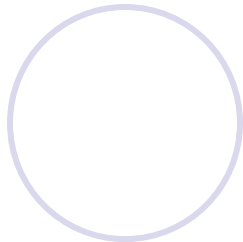
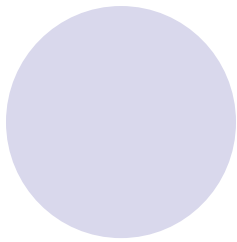
* Nguyên nhân - ĐQ Quyền nhà nước:

- Đỉnh đầu trong quốc gia

Môi: phải có sự điều tiết của nhà nước.

Hau, đầu tư những ngành quan trọng mà thị trường độc quyền ko muốn đầu tư.

//

Trong mô hình chuỗi giá trị thì có sự cạnh tranh

**Tự do
cạnh tranh**

**Đề ra
tập trung
sản xuất**

**Độc
quyền**

FORD company

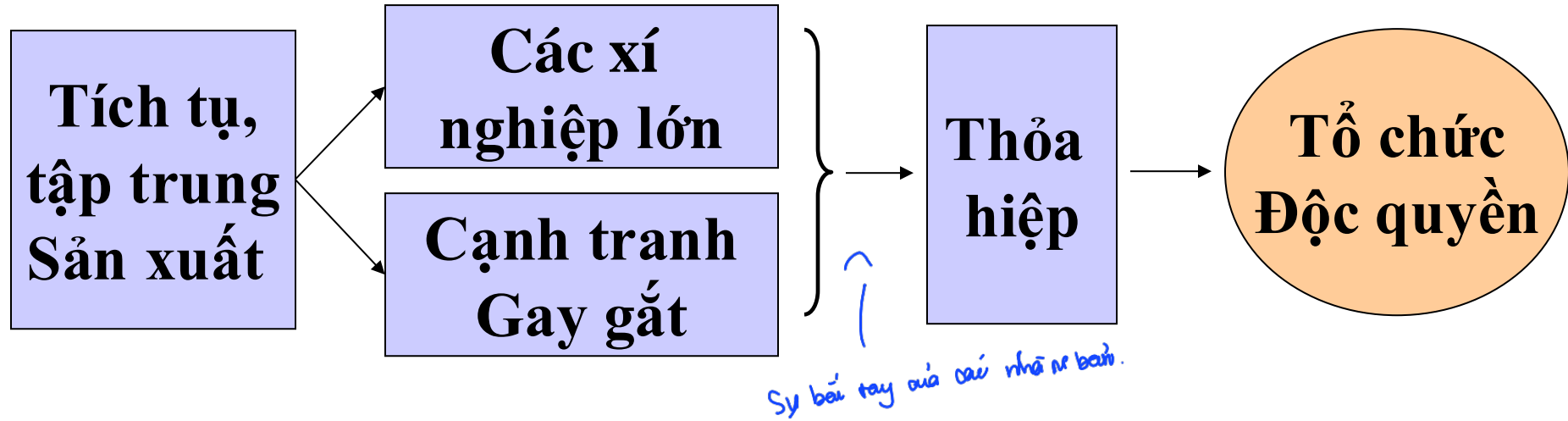
HITACHI company

2007 Samsung Job Fair

2. Các đặc điểm kinh tế của CNTBDQ mời VI. Lenin.

a. Tập trung sản xuất và các tổ chức độc quyền

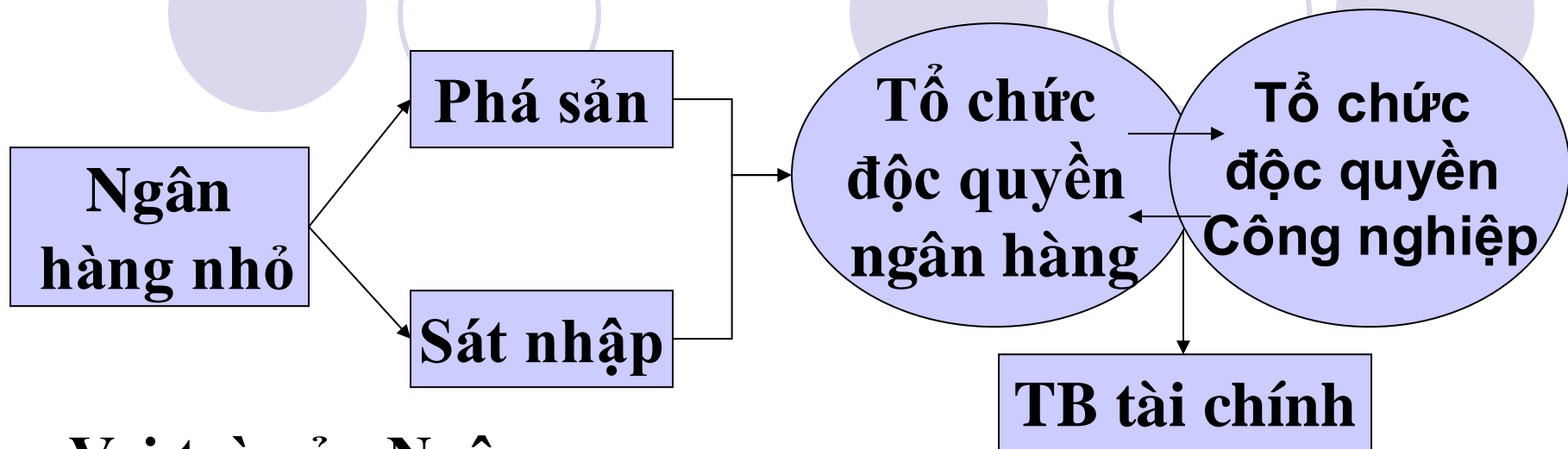
Tổ chức độc quyền là là tổ chức liên minh giữa các nhà tư bản lớn để tập trung vào trong tay phần lớn việc sản xuất hoặc tiêu thụ một số loại hàng hóa nào đó nhằm mục đích thu được lợi nhuận độc quyền cao

thứ nhất: quyền
chính sách rõ ràng
hàng hóa
hình thức

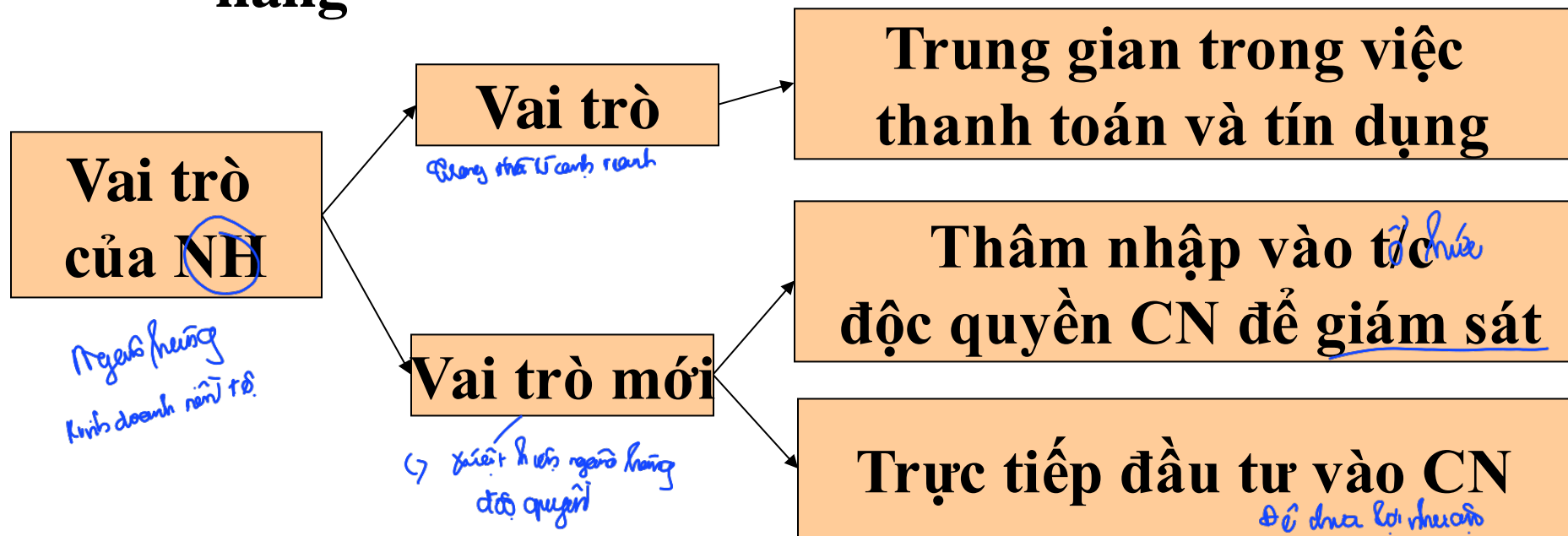
Cartel → *Syndicate* → *Trust* → *Consortium*

Nội dung mang tính

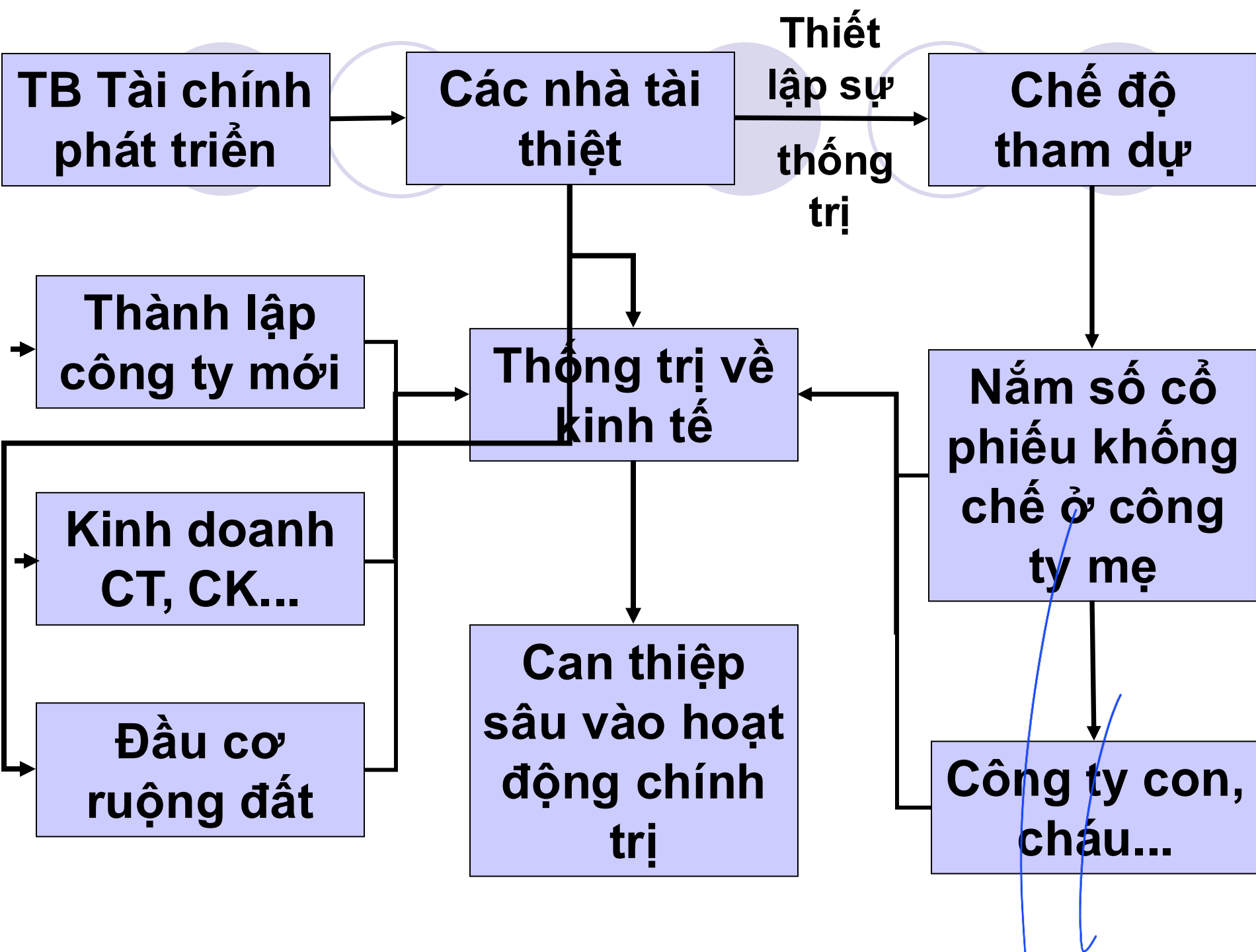
b. Tư bản tài chính và các nhà tài phiệt

Vai trò của Ngân hàng

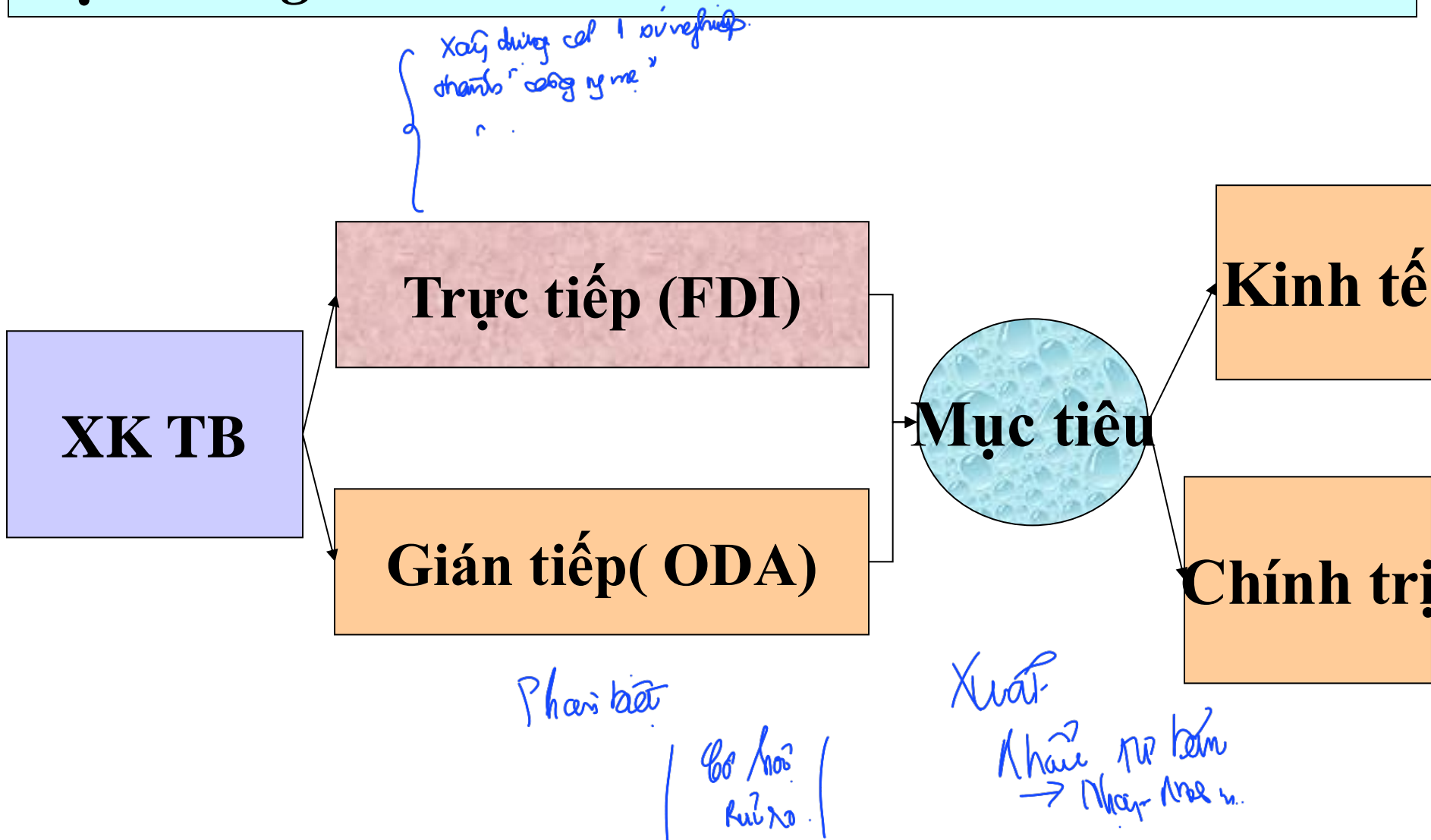

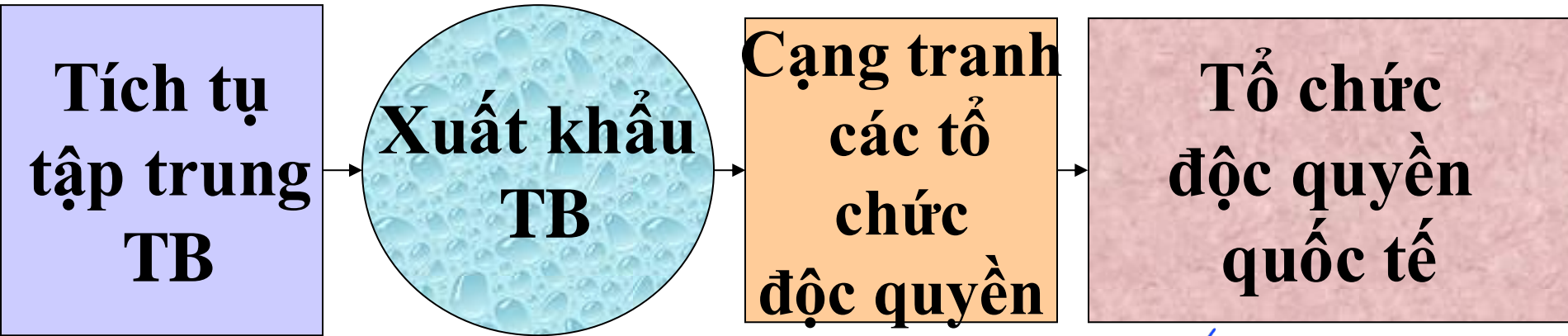

C. Xuất khẩu tư bản : Đầu tư ra nước ngoài.

XUất khẩu TB là XK gì, XK ra nước ngoài nhằm mục đích gì

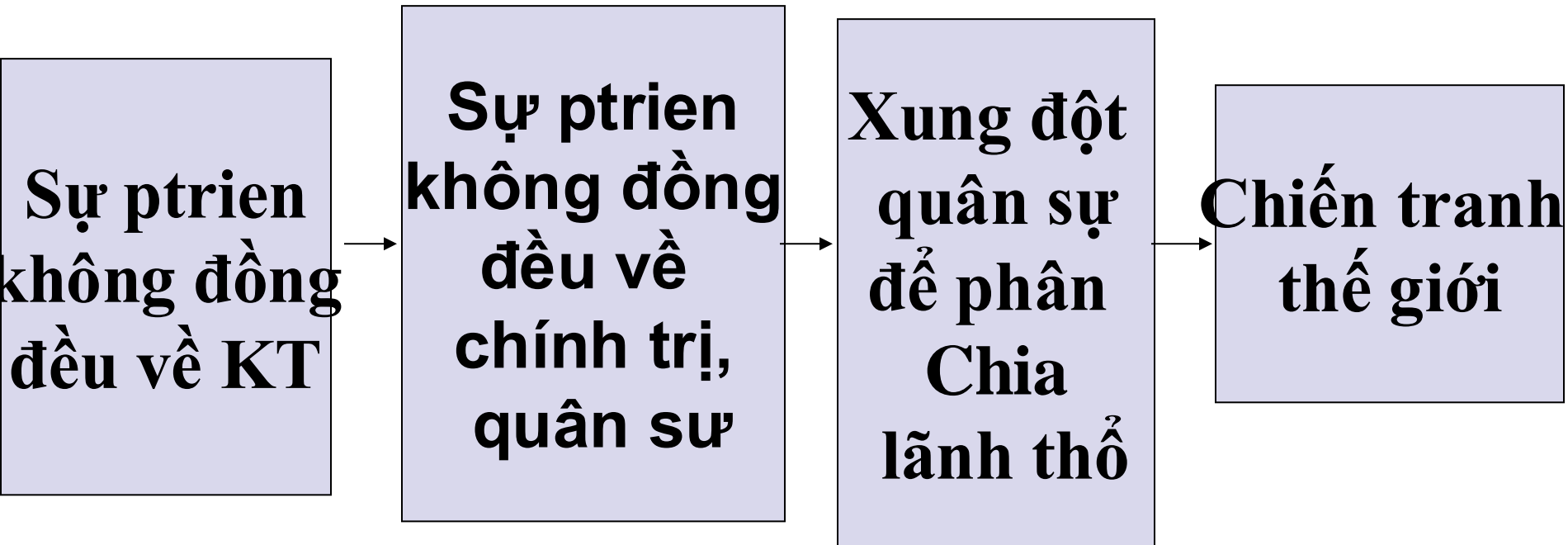
d. Sự phân chia thế giới về kinh tế giữa các tổ chức độc quyền

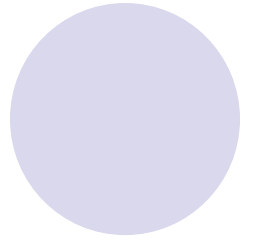
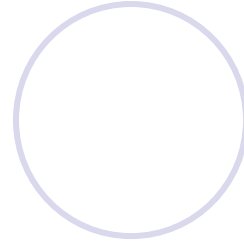
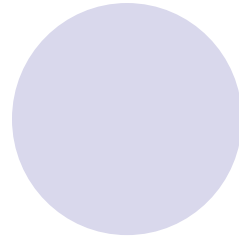
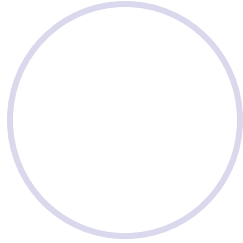
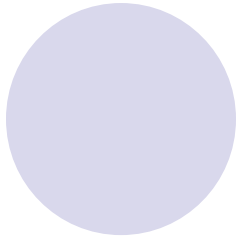

Chuỗi độc quyền TB → mỗi quốc gia đang bán hàng hóa độc quyền quốc tế.

e. Sự phân chia thế giới về lãnh thổ giữa các cường quốc đế quốc

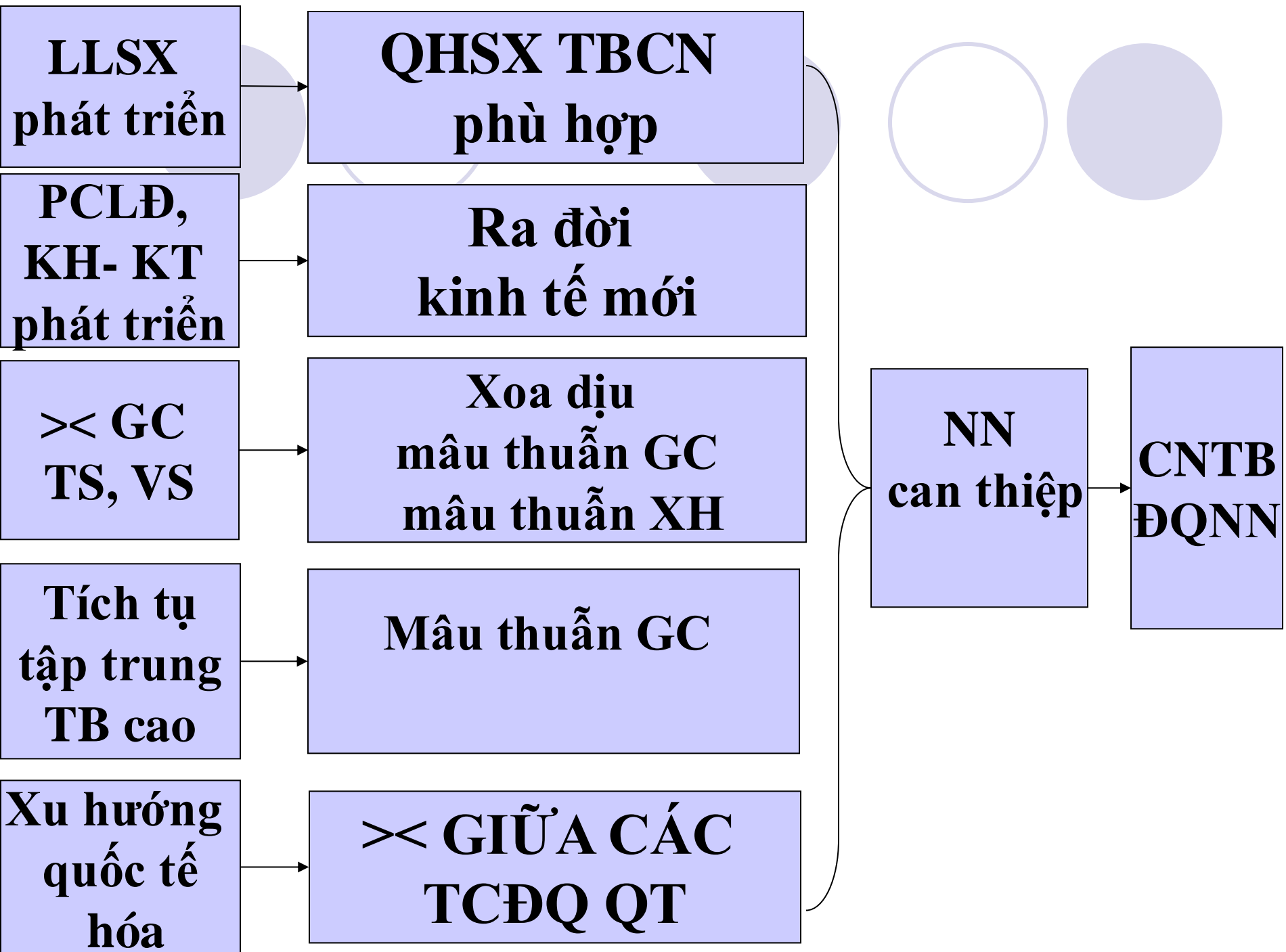
không phải e. địa

II. CNTB độc quyền nhà nước

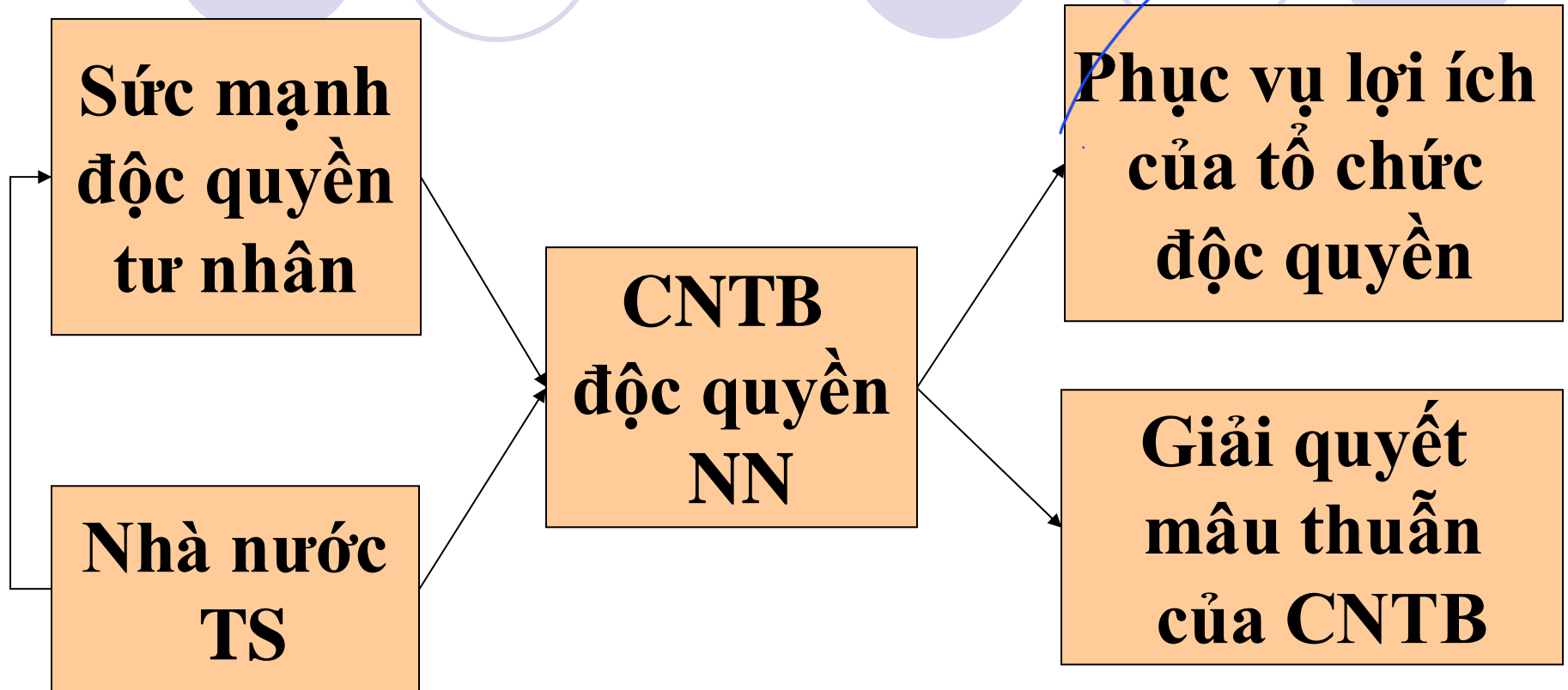
1. Nguyên nhân ra đời của CNTB độc quyền nhà nước

Bản chất của CNTB độc quyền nhà nước

CNTB độc quyền NN là sự kết hợp của tổ chức độc quyền tư nhân với sức mạnh của NN tư sản thành một thiết chế và thể chế thống nhất, trong đó nhà nước tư sản phụ thuộc vào các tổ chức độc quyền can thiệp vào các quá trình kinh tế nhằm bảo vệ lợi ích của các tổ chức độc quyền và cứu nguy cho CNTB

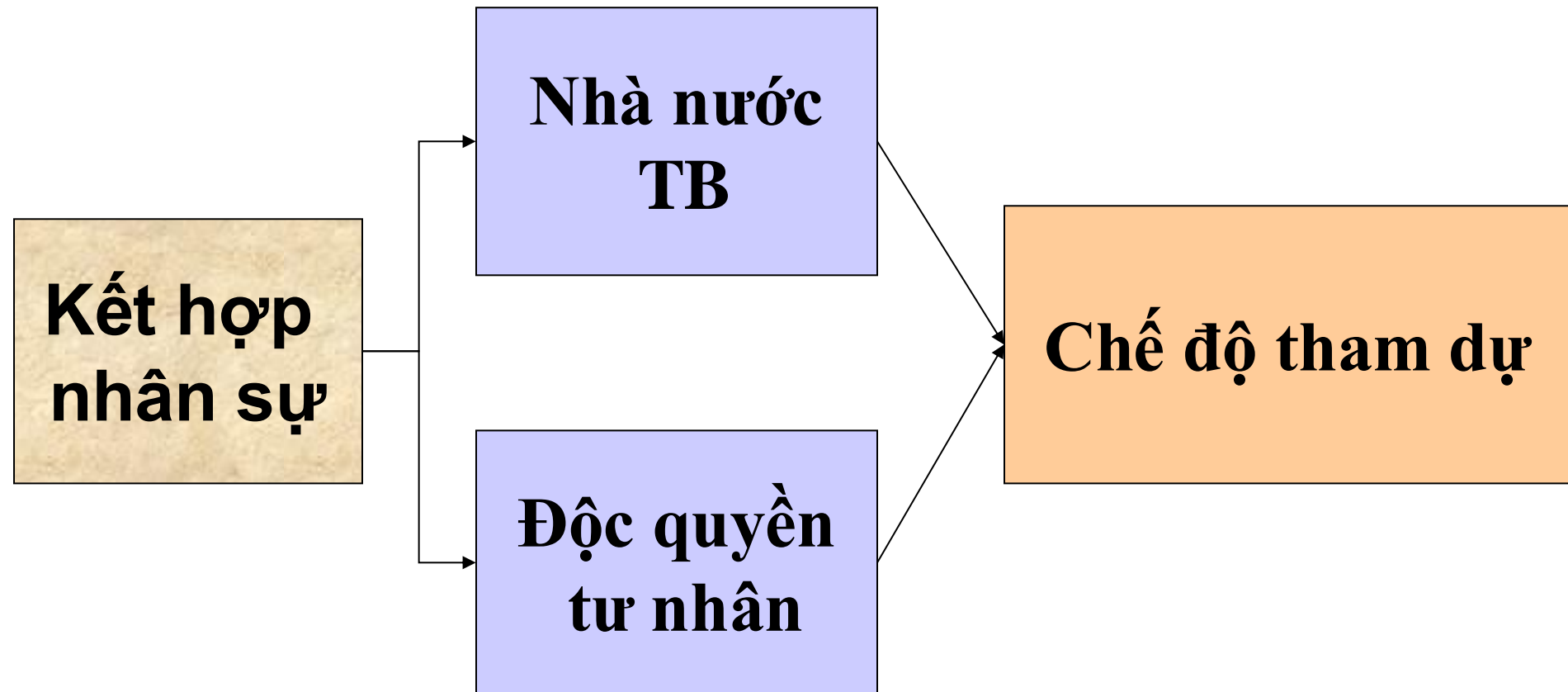
Bản chất của CNTB độc quyền nhà nước

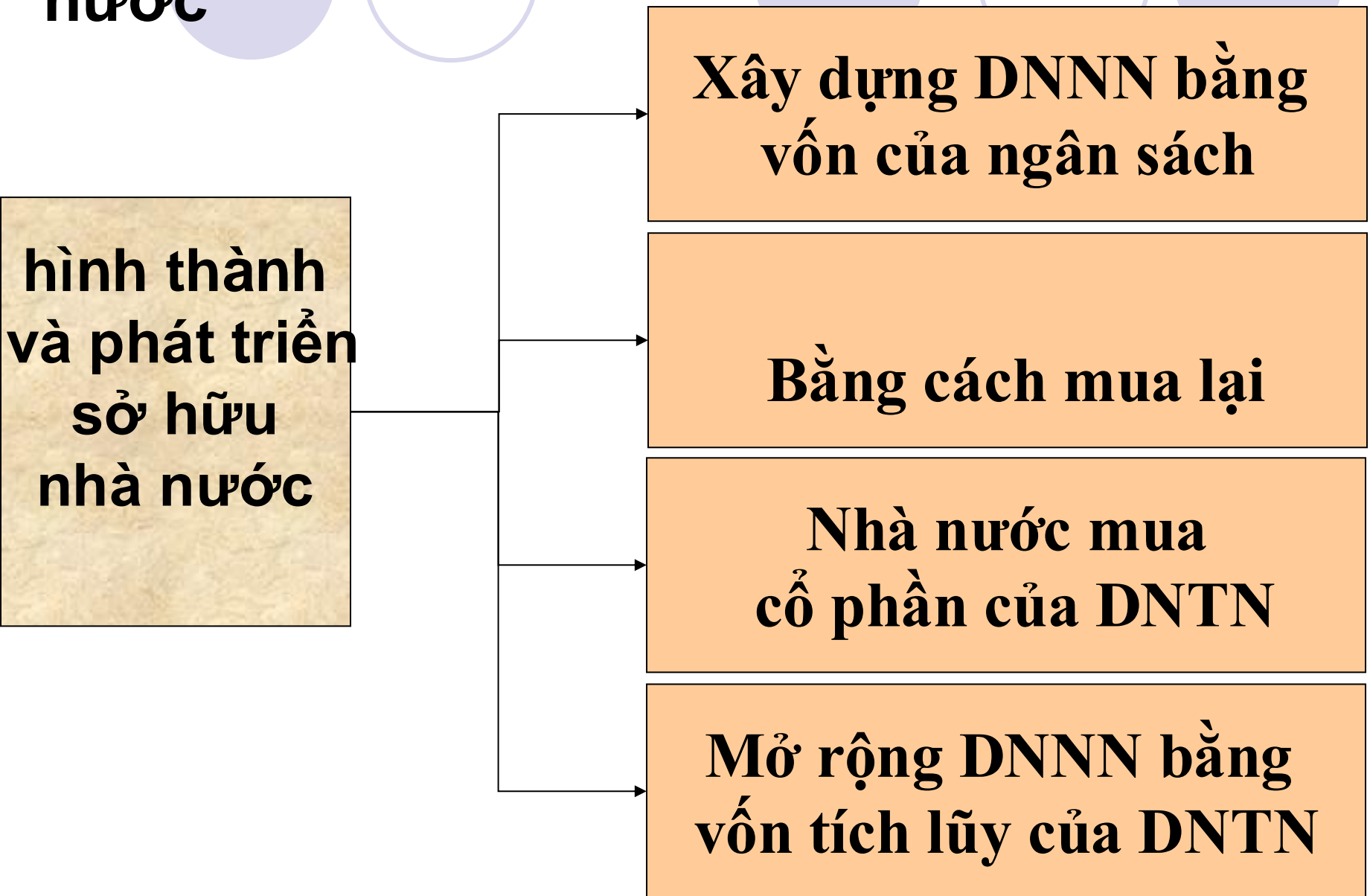

2. Những biểu hiện chủ yếu của chủ nghĩa tư bản độc quyền nhà nước

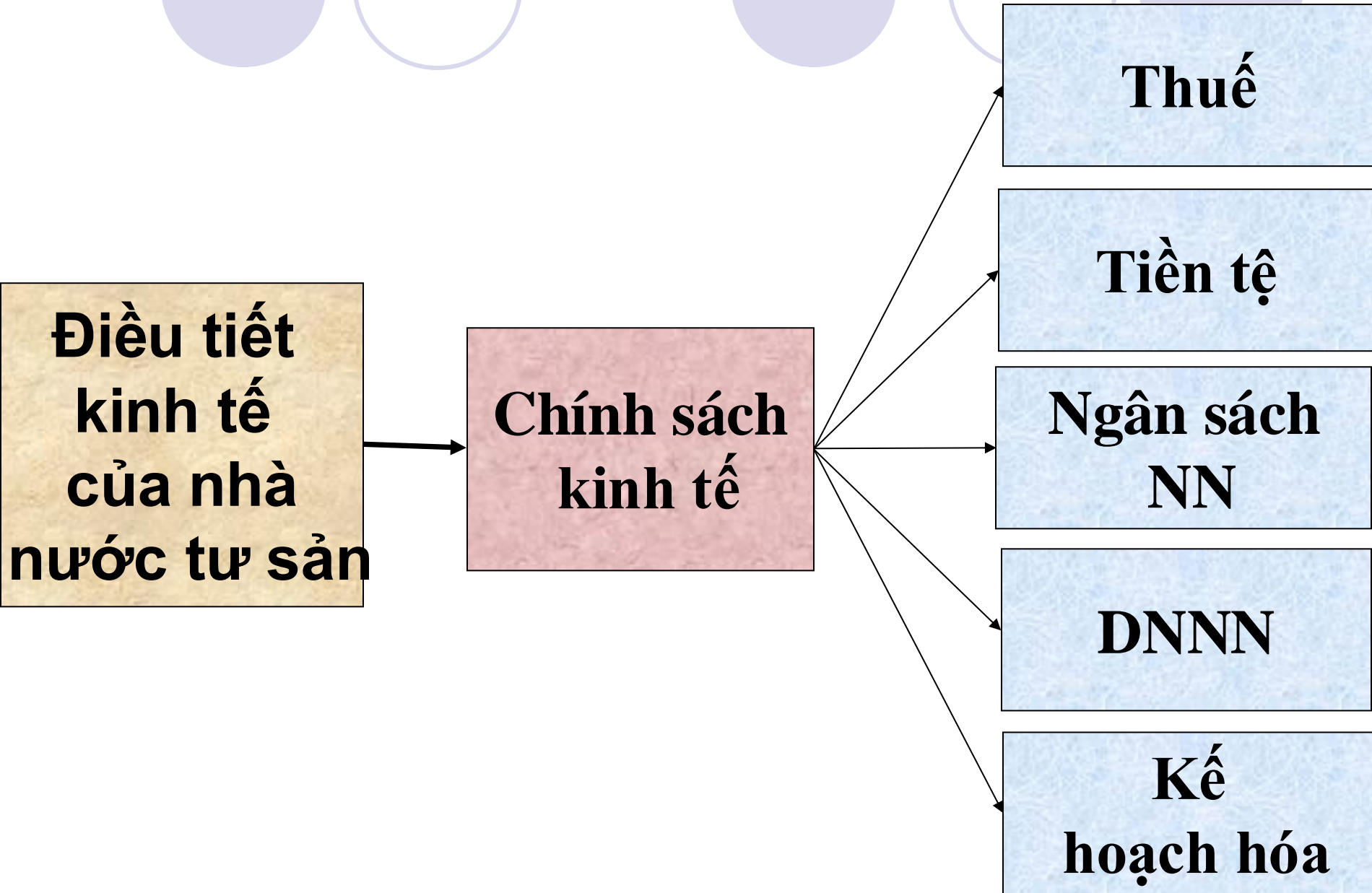
2.1 Sự kết hợp nhân sự giữa các tổ chức độc quyền và nhà nước

2.2 sự hình thành và phát triển sở hữu nhà nước

2.3 Sự điều tiết kinh tế của nhà nước tư sản

III. Những biểu hiện mới của CNTB hiện nay

1. Sự phát triển nhảy vọt về LLSX

**Cách mạng CNTT &
công nghệ cao PT tạo
điều kiện cho SX PT**

**Giáo dục được tăng cường,
trình độ của người lao
động được nâng cao**

**NSLĐ không ngừng tăng
lên đã thúc đẩy nền KTTG
tiếp tục tăng trưởng**

2. Nền kinh tế có xu hướng chuyển từ kinh tế công nghiệp sang KT tri thức

Vai trò của tri thức và kỹ thuật đã cao hơn các yếu tố TNTN, vốn... trở thành y. tố SX quan trọng

Sáng tạo kỹ thuật và sáng tạo cơ chế có vai trò quan trọng trong nền kinh tế tri thức

Cơ cấu của nền kinh tế chuyển dịch mạnh sang phía các ngành dịch vụ và công nghệ cao

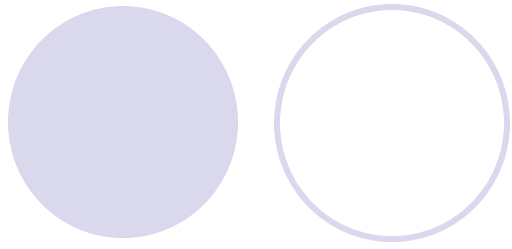
3. Sự điều chỉnh về quan hệ sản xuất và quan hệ giai cấp

**Sự phân tán
quyền nắm
cổ phiếu
không chế
trong nền
kinh tế
ngày càng tăng**

**Kết cấu giai
cấp có sự biến
đổi lớn với sự
xuất hiện của
tầng lớp trung
lưu ngày càng
tăng lên**

**Thu nhập bằng
tiền lương của
người lao động
cũng có mức
tăng trưởng
khá lớn**

4. Thể chế quản lý kinh doanh trong nội bộ DN có những biến đổi lớn

Doanh nghiệp tiến hành cải cách cơ chế quản lý theo hướng chiều ngang

Cơ chế quản lý sản xuất cũng chuyển dịch theo hướng gần gũi với người TD

Cơ chế quản lý lao động có sự điều chỉnh, yêu cầu về kỹ năng và tri thức tăng lên.

Hình thức tổ chức DN_o có Sự thay đổi. Các DN_o lớn và nhỏ được chú trọng

5. Điều tiết vĩ mô của nhà nước ngày càng được tăng cường

**Sự điều chỉnh
chiến lược tổng
thể phát triển
KT nhằm nâng
cao sức cạnh
tranh của
quốc gia**

**Sự lựa chọn
chính sách của
các Chính phủ
ngày càng
mang tính
thực dụng
cao**

**Sự điều chỉnh
linh hoạt
chính sách tiền
tệ và chính
sách tài chính
của nhà nước
Tư sản**

6. Các công ty xuyên quốc gia (TNC) có vai trò ngày càng quan trọng trong hệ thống KT TBCN, là lực lượng chủ yếu thúc đẩy toàn cầu hóa kinh tế.

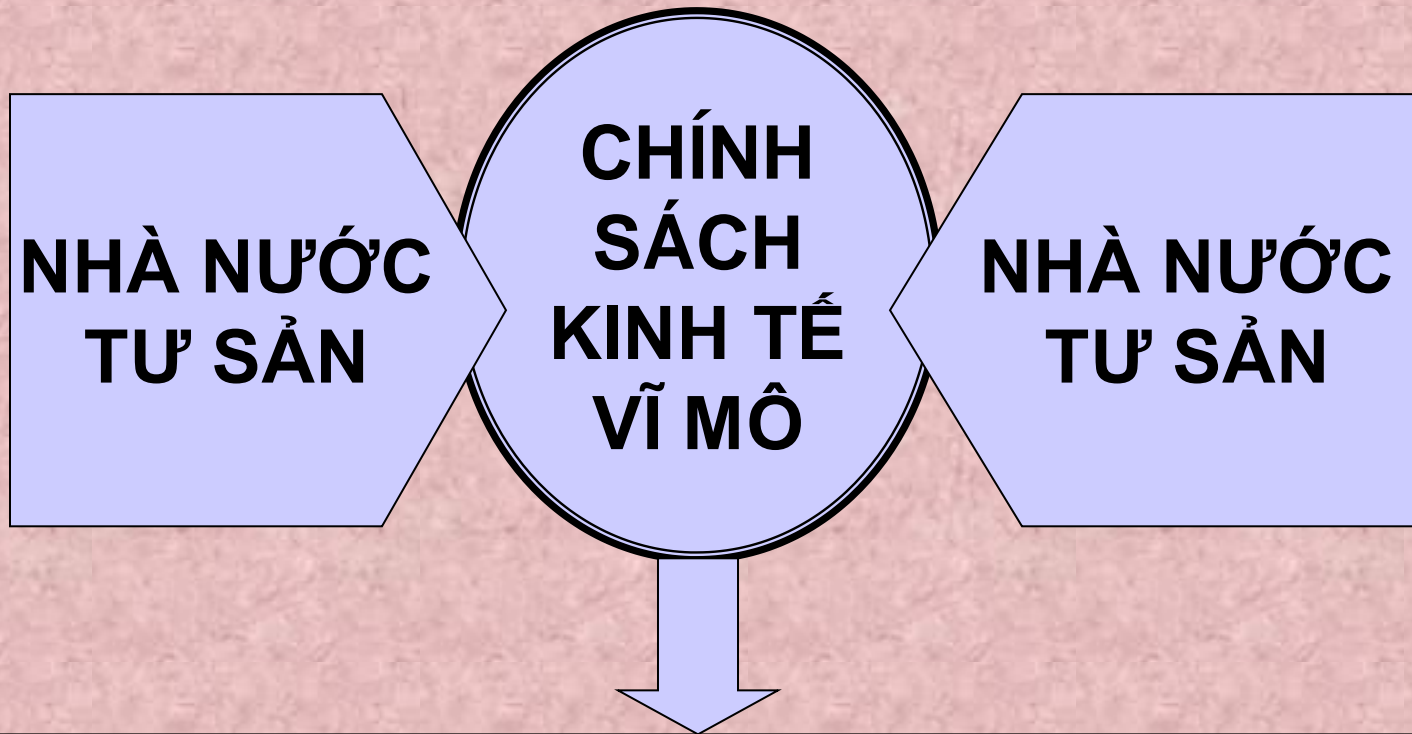
- TNC đã thúc đẩy quá trình toàn cầu hóa diễn ra nhanh hơn**
- TNC tạo điều kiện truyền bá các thành tựu KH – CN và kinh nghiệm quản lý ra thế giới.**
- Chiếm lĩnh thị trường toàn cầu, đẩy nhanh quá trình xuất khẩu tư bản và hàng hóa ra thị trường bên ngoài để thu ngoại tệ.**
- Sự xuất hiện của các TNC đã tạo cơ hội cho các nước đang phát triển, đồng thời cũng là thách thức đối với các nước đang phát triển.**
- Thao túng thị trường tài chính thế giới**

2007 Samsung Job Fair

 Honda North America, Inc.

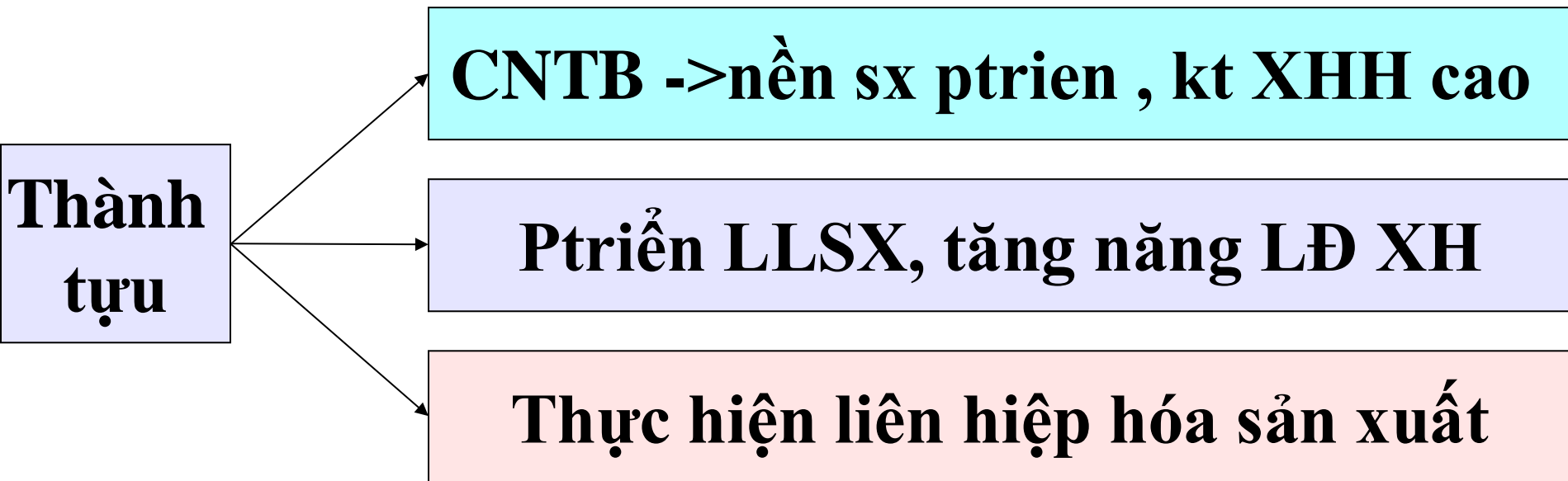
7. Điều tiết và phối hợp quốc tế được tăng cường

CÁC QUỐC GIA BẮT TAY THƯƠNG LƯỢNG VỚI NHAU NHẪM GIẢM THIỂU XUNG ĐỘT KINH TẾ; ĐỒNG THỜI LÀ SỰ HỢP TÁC, PHỐI HỢP CÙNG NHAU GIẢI QUYẾT NHỮNG VẤN ĐỀ MANG TÍNH TOÀN CẦU.

IV. Những thành tựu, hạn chế xu hướng vận động của CNTB ngày nay

1. Vai trò của của CNTB đối với sự phát triển của xã hội

Sự vận động và mâu thuẫn được biểu hiện ở hai xu hướng trái ngược nhau: CNTB không phải là PTSX cuối cùng của loài người. CNTBĐQNN là bước chuẩn bị vật chất đầy đủ nhất CNXH nhưng thông

2. Hạn chế của chủ nghĩa tư bản

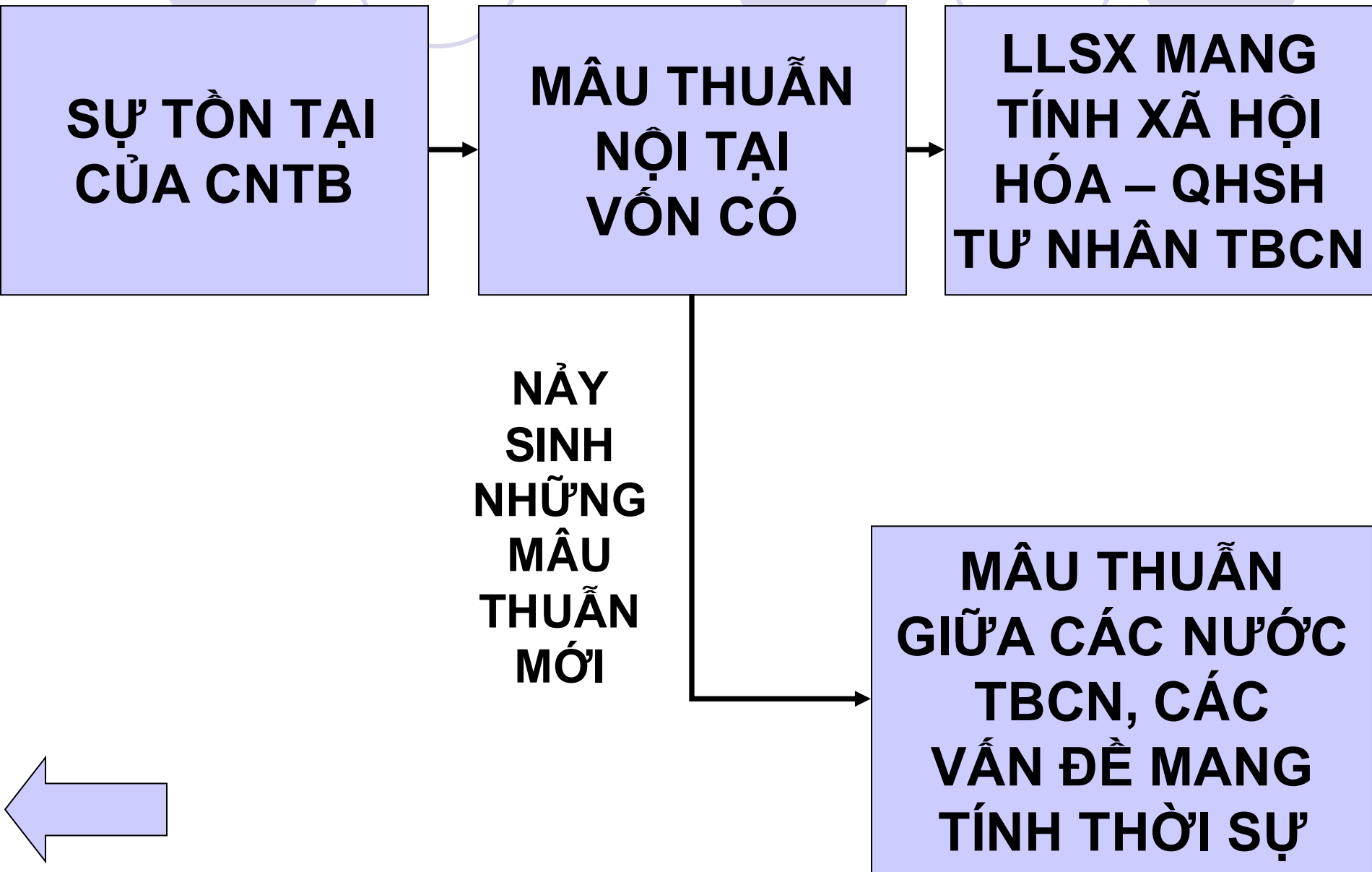
**Hạn chế
của CNTB**

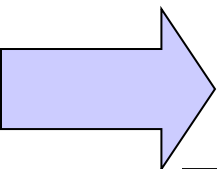
**Gây ra hai cuộc
chiến tranh thế giới**

**CNTB ra đời bằng bạo lực,
tước đoạt... đầy máu và bùn nhơ**

**Tạo ra sự phân hóa
giàu nghèo sâu sắc**

3. Xu hướng vận động của CNTB

**MÂU THUẪN
XUẤT HIỆN**

**ĐÁU TRANH
GIẢI QUYẾT
MÂU THUẪN**

**SỰ TỰ ĐIỀU
CHỈNH CỦA
CÁC NN TBCN**

**PTSX CSCN
THAY THẾ
PTSX TBCN**

A close-up photograph of a white night-blooming cactus flower (Hylocichla) with a yellow center, set against a dark background. The flower is in full bloom, showing multiple layers of white petals and a bright yellow center. The background is dark, and some spiny cactus branches are visible in the upper right.

Hết chương VI

One app for all your Word, Excel,
PowerPoint and PDF needs. Get the
Microsoft 365 app: <https://aka.ms/GetM365>